

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา เพื่อนในจินตนาการในเด็กไทย อายุ 3.5 – 7 ปี มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กก่อนวัยเรียนและเด็กวัยเรียนที่มีอายุระหว่าง 3.5 – 7 ปี จำนวน 500 คน และผู้ปกครองของเด็กโดยกำหนดกลุ่มอายุของกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. กลุ่มอายุ 3.5 ปี คือ เด็กที่มีอายุระหว่าง 3 ปี 6 เดือน ถึง 3 ปี 11 เดือน
2. กลุ่มอายุ 4 ปี คือ เด็กที่มีอายุระหว่าง 4 ปี ถึง 4 ปี 11 เดือน
3. กลุ่มอายุ 5 ปี คือ เด็กที่มีอายุระหว่าง 5 ปี ถึง 5 ปี 11 เดือน
4. กลุ่มอายุ 6 ปี คือ เด็กที่มีอายุระหว่าง 6 ปี ถึง 6 ปี 11 เดือน
5. กลุ่มอายุ 7 ปี คือ เด็กที่มีอายุระหว่าง 7 ปี ถึง 7 ปี 11 เดือน

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กที่มีอายุ 3.5 – 7 ปี ซึ่งเป็นเด็กนักเรียนจำนวน 500 คน จากโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และผู้ปกครองของเด็ก ผู้วิจัยทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากทางโรงเรียนอนุบาลวัดไตรรัตนาราม โรงเรียนไมทอุดมศึกษา โรงเรียนบ้านคลองบัว ศูนย์วิจัยสภาพเด็กสภาการศึกษาไทย เพื่อทำการวิจัยกับนักเรียนระดับอนุบาล 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2. ผู้วิจัยได้แบ่งการสุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 วิธีคือใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงเรียนตามจำนวนที่กำหนด และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Random Sampling) โดยการขอความร่วมมือจากเพื่อนหรือบุคคลที่คุ้นเคยที่รู้จักผู้ปกครองของเด็กที่มีเพื่อนในจินตนาการ แบบเพื่อนไม่มีตัวตน เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยในหน้า 39 ได้จำนวนของกลุ่มตัวอย่างดังตารางที่ 1

ตารางที่ 2.1

จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย (n=500)

โรงเรียน/หน่วยงาน	กลุ่มตัวอย่าง		รวม
	ตอบ	ไม่ตอบ	
โรงเรียนไผทอุดมศึกษา	300	50	350
โรงเรียนอนุบาลวัดไตรรัตนาราม	61	5	66
ศูนย์อัจฉริยภาพเด็กสภากาชาดไทย	24	12	36
โรงเรียนบ้านคลองบัว	40	0	40
บุคคลภายนอก	8	0	8
รวม n (%)	433 (86.60)	67(13.40)	500 (100.00)

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นถึงจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาวิจัย โดยผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 500 คน เป็นเด็กนักเรียนของโรงเรียนไผทอุดมศึกษาจำนวน 350 คน ตอบแบบสอบถาม 300 คน ไม่ตอบจำนวน 50 คน เป็นของโรงเรียนอนุบาลวัดไตรรัตนารามจำนวน 66 คน ตอบแบบสอบถาม 61 คน ไม่ตอบ 5 คน ของศูนย์อัจฉริยภาพเด็กสภากาชาดไทยจำนวน 36 คนตอบแบบสอบถาม 24 คน ไม่ตอบ 12 คน ของโรงเรียนบ้านคลองบัวจำนวน 40 คน ตอบแบบสอบถามทั้งหมด บุคคลภายนอก 8 คน ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รวมจำนวนผู้ที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้นจำนวน 433 คน คิดเป็น 86.60 % ของแบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมด

3. ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามเกี่ยวกับเพื่อนในจินตนาการผ่านทางโรงเรียนและกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดให้ผู้ปกครองตอบกลับ เพื่อทำการคัดเลือกเด็กว่ามีเพื่อนในจินตนาการหรือไม่ และเป็นแบบใด

4. ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้

4.1. คัดเลือกแบบรายงานพฤติกรรมจากการสังเกตที่ผู้ปกครองตอบว่า “มี” จากรายงานทั้งหมด 433 คน พบว่าผู้ปกครองตอบ “มี” จำนวน 130 คน

4.2. ทำการสัมภาษณ์เด็กเพื่อสำรวจดูว่าเด็กมีเพื่อนในจินตนาการหรือไม่ โดยใช้คำถาม “หนูมีเพื่อนที่ไม่มีตัวตนที่หนูสร้างขึ้นเอง หรือมีสิ่งของ หรือตุ๊กตาหรือของเล่นที่ชอบเป็นพิเศษที่ได้มีการพูดคุยด้วยบ้างไหมคะ”

4.3. จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เด็กและข้อมูลจากแบบรายงานการพฤติกรรมเด็กจากการสังเกตโดยผู้ปกครองมาตรวจดูว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ โดยมีเกณฑ์ดังนี้

4.3.1 กรณีข้อมูลจาก 2 แหล่ง ไม่สอดคล้องกัน (พ่อแม่รายงานในแบบสังเกตพฤติกรรมว่าเด็กมีเพื่อนในจินตนาการแต่เมื่อทำการสัมภาษณ์เด็กแล้ว เด็กตอบว่าไม่มีเพื่อนในจินตนาการ) ผู้วิจัยจะตัดข้อมูลนั้นออกจากการวิจัยครั้งนี้

4.3.2 กรณีข้อมูลจาก 2 แหล่ง มีความสอดคล้องกัน (พ่อแม่รายงานในแบบสังเกตพฤติกรรมว่าเด็กมีเพื่อนในจินตนาการ และเมื่อทำการสัมภาษณ์เด็กแล้ว เด็กตอบว่ามีเพื่อนในจินตนาการ ไม่ว่าจะแบบเดี่ยวหรือสองแบบ) ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์ในรายละเอียดการสร้างเพื่อนในจินตนาการทั้ง 2 แบบ ต่อไป

จากการตรวจความสอดคล้องพบว่า มีข้อมูลจาก 2 แหล่งที่สอดคล้องกันจำนวน 34 คน จากทั้งหมด 130 คน (ไม่สอดคล้องกันจำนวน 96 คน)

4.4. ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เด็ก เพื่อแบ่งประเภทเพื่อนในจินตนาการโดยใช้คำถามในการสัมภาษณ์ ดังนี้

4.4.1. คำถามสำหรับเด็กที่มีเพื่อนในจินตนาการแบบเพื่อนไม่มีตัวตนคือ “หนูมีเพื่อนที่ไม่มีตัวตนที่หนูสร้างขึ้น และหนูชอบเล่นกับเขาเป็นประจำ กินข้าวด้วยกัน นอนด้วยกัน และหนูได้คุยกับเขาด้วย บ้างไหมคะ?”

4.4.2. คำถามสำหรับเด็กที่มีเพื่อนในจินตนาการแบบสิ่งของที่ถูกสมมติให้เป็นบุคคล คือ “ หนูมีเพื่อนที่เป็นของเล่น ตุ๊กตาหรือสิ่งของที่หนูชอบเป็นพิเศษ ชอบเล่นด้วย กินข้าวด้วยกัน นอนด้วยกัน หนูพูดคุยกับเขาและเล่นกันเป็นประจำ บ้างไหมคะ ? ”

หากเด็กบอกว่าตนมีเพื่อนในจินตนาการแบบใดแบบหนึ่งหรือทั้ง 2 แบบ ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์ในรายละเอียดต่อไป

ผลจากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างพบว่า ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งหมดจำนวน 34 คน แบ่งเป็นเพื่อนในจินตนาการแบบเพื่อนไม่มีตัวตนจำนวน 8 คน(ในจำนวนนี้ผู้วิจัยได้ทำการตัดออกจำนวน 3 คน เป็นเด็กชายจำนวน 1 คน และเด็กหญิงจำนวน 2 คน เนื่องจาก เด็กไม่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์จนครบทุกข้อคำถาม) จึงได้จำนวนเด็กที่มีเพื่อนในจินตนาการแบบเพื่อนไม่มีตัวตน จำนวน 5 คน และเพื่อนในจินตนาการแบบสิ่งของที่ถูกสมมติให้เป็นบุคคลจำนวน 26 คน

หมายเหตุ : ในจำนวนเด็กที่มีเพื่อนในจินตนาการแบบเพื่อนไม่มีตัวตน จำนวน 5 คน พบว่าเด็กจำนวน 4 คนที่เพื่อนในจินตนาการได้หายไปก่อนที่ผู้วิจัยจะได้ไปสัมภาษณ์เด็กด้วยเหตุนี้ ผลการวิจัยส่วนหนึ่งจึงเป็นข้อมูลที่ได้จากการบอกเล่าจากความทรงจำของเด็กดังกล่าว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสำรวจขึ้นมาใหม่ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของเด็กไทย โดยอาศัยเค้าโครงจากการศึกษาวิจัยของ Manosevitz et al. (1973), Taylor (1999), Gleason et al. (2000) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป โดยผู้ปกครองเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ข)

ผู้วิจัยแบ่งแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองและข้อมูลทั่วไปของเด็ก

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของบิดามารดาหรือบุคคลอื่นที่มีใช้บิดามารดา ที่เด็กอาศัยอยู่ด้วย ชื่อ นามสกุล อายุ เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา อาชีพ สถานภาพสมรส การศึกษา ภูมิลำเนาที่อยู่ปัจจุบัน จำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวนของเพื่อนบ้าน

1.2 ข้อมูลทั่วไปของเด็ก ประกอบด้วย

1.2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับ ชื่อ เพศ อายุของเด็ก จำนวนพี่น้อง ลำดับการเกิด ชั้นเรียนที่เด็กอยู่และอายุเมื่อเข้าโรงเรียน จำนวนของเพื่อนเล่นคนที่เด็กชอบเล่นด้วย ชื่อของเพื่อนเล่น จำนวนของเพื่อนสนิท ชื่อของเพื่อนสนิท

1.2.2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกิจกรรม จำนวนของเล่นที่เด็กมี ของเล่นที่ชอบ กิจกรรมที่เด็กทำกับครอบครัว กิจกรรมที่เด็กชอบ กิจกรรมที่เด็กเล่นกับเพื่อน เรื่องเล่านิทานที่เด็กชอบ รายการโทรทัศน์ที่ชอบ กิจกรรมที่เด็กชอบทำในยามว่างเมื่ออยู่ตามลำพัง

1.2.3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับบุคลิกภาพประกอบด้วย

1.2.3.1 ลักษณะบุคลิกภาพ

1.2.3.2 ประวัติการรับการรักษาทางจิตเวช

1.2.4 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีเพื่อนสนิทของเด็กประกอบด้วย

1.2.4.1 ปฏิกริยาของเด็กเมื่อไปโรงเรียน

1.2.4.2 การมีเพื่อนสนิทที่โรงเรียน

2.แบบรายงานพฤติกรรมเด็กจากการสังเกตโดยผู้วิจัยให้ผู้ปกครองทำการสังเกตพฤติกรรมของเด็กที่ผ่านมาใน 1 เดือน จนถึงปัจจุบันว่าเด็กมีลักษณะพฤติกรรมดังที่ประเมินหรือไม่ โดยแบ่งเป็น (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ค)

2.1 พฤติกรรมข้อ 1 – ข้อ 16 เป็นพฤติกรรมของเด็กที่มีเพื่อนในจินตนาการแบบเพื่อนไม่มีตัวตน (Invisible Friend)

2.2 พฤติกรรมข้อ 17 – ข้อ 27 เป็นพฤติกรรมของเด็กที่มีเพื่อนในจินตนาการแบบสิ่งของที่ถูกสมมติให้เป็นบุคคล (Personified Object)

โดยผู้ปกครองทำแบบรายงานพฤติกรรมเด็กจากการสังเกตทั้ง 27 ข้อ แล้วเลือกตอบว่า เด็ก "มี"หรือ "ไม่มี" พฤติกรรมดังกล่าว หากสังเกตเห็นว่าเด็กมีต้องตอบด้วยว่ามีความถี่ของการเกิดพฤติกรรมบ่อยเพียงใด ใน 1 เดือน ตั้งแต่ 1 – 2 ครั้ง 3 - 4 ครั้ง หรือทุกวัน หากผู้ปกครองไม่พบว่ามีพฤติกรรมข้อใดให้ตอบว่า "ไม่มี"

การให้คะแนน แบบรายงานพฤติกรรมเด็กจากการสังเกตโดยผู้ปกครอง (เพื่อนำไปใช้ในการหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือในการศึกษานำร่อง)

ถ้าผู้ปกครอง ตอบ ไม่มี	ให้	0 คะแนน
มี ความถี่ 1-2 ครั้ง / เดือน	ให้	1 คะแนน
3-4 ครั้ง / เดือน	ให้	2 คะแนน
ทุกวัน / เดือน	ให้	3 คะแนน

3. แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างเพื่อนในจินตนาการ (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ง) หลังจากที่คุณผู้ปกครองทำแบบรายงานพฤติกรรมเด็กจากการสังเกตใน ข้อ 2 เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาประเมินดูความสอดคล้องกับการสัมภาษณ์เพื่อยืนยันว่าเด็กมีเพื่อนในจินตนาการ แล้วจึงดำเนินการสัมภาษณ์เด็ก โดยแบบสัมภาษณ์ข้อมูลดังกล่าว แบ่งเป็น

3.1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างเพื่อนในจินตนาการแบบเพื่อนไม่มีตัวตน ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วน A : สัมภาษณ์จากเด็ก ประกอบด้วย ข้อคำถาม 27 ข้อ

ส่วน B : สัมภาษณ์ผู้ปกครอง ประกอบด้วย ข้อคำถาม 6 ข้อ

3.2 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างเพื่อนในจินตนาการแบบสิ่งของที่ถูกสมมติให้เป็นบุคคล ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วน A : สัมภาษณ์จากเด็ก ประกอบด้วย ข้อคำถาม 18 ข้อ

ส่วน B : สัมภาษณ์ผู้ปกครอง ประกอบด้วย ข้อคำถาม 8 ข้อ

4. เทปบันทึกเสียงการสนทนาระหว่างเด็กกับผู้วิจัย

คุณภาพของเครื่องมือ

1. การหาความตรงตามเนื้อหา (content validity) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1.1 ในส่วนของเครื่องมือในการวิจัยทั้ง 3 ส่วน ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม เกี่ยวกับเนื้อหาและภาษา

1.2 ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังกล่าวไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นคณาจารย์ในหลักสูตรสาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 4 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบความเหมาะสมของเครื่องมือ โดยมีเกณฑ์ในการตัดสินว่าเครื่องมือนี้มีความเหมาะสมเมื่อได้รับการยอมรับจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 4 ท่าน จากนั้นนำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 4 ท่าน มาปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาจนมีความเหมาะสมก่อนนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานำร่อง (รายนามผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 4 ท่าน แสดงในภาคผนวก ก)

1.3 ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาไปทำการศึกษานำร่อง (pilot study) กับเด็กอายุ 3.5 – 7 ปี จำนวน 10 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จากโรงเรียนอนุบาลวัดไตรรัตนาราม สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ เพื่อทดสอบว่าเครื่องมือนี้สามารถวัดสิ่งที่ต้องการวัดได้จริง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.3.1 ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขออนุญาตขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณบดีคณะจิตวิทยาถึงผู้ปกครอง

1.3.2 ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปและแบบรายงานพฤติกรรมเด็กจากการสังเกตให้กับผู้ปกครองของเด็กผ่านทางโรงเรียน แล้วได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบรายงานพฤติกรรมเด็กจากการสังเกตมาคัดเลือกผู้ปกครองคนใดตอบว่าเด็กมีพฤติกรรมที่แสดงว่าเด็กมีเพื่อนในจินตนาการแบบเพื่อนไม่มีตัวตนหรือสิ่งของที่ถูกลมตีให้เป็นบุคคล

1.3.3 ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขออนุญาตผู้ปกครองจากคณบดีคณะจิตวิทยาเพื่อทำการสัมภาษณ์ผู้ปกครองและเด็ก

1.3.4 ผู้วิจัยได้นัดหมายผู้ปกครองเด็กด้วยการโทรศัพท์ติดต่อก่อนในเบื้องต้นและแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยและสอบถามถึงความสะดวกในการขอสัมภาษณ์ ผู้ปกครองว่าจะให้สัมภาษณ์แบบพบตัวหรือไม่พบตัว พร้อมทั้งนัดวันเวลาและสถานที่ อีกทั้งขออนุญาตผู้ปกครองเพื่อทำการสัมภาษณ์เด็กโดยสอบถามว่าจะอนุญาตให้สัมภาษณ์ที่บ้านหรือที่โรงเรียน

1.3.5 ผู้วิจัยได้อธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัยและความหมายต่างๆในการวิจัยแล้วดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง โดยใช้แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการสร้างเพื่อนในจินตนาการในส่วนของผู้ปกครอง เมื่อเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยได้ขออนุญาตผู้ปกครองทำการสัมภาษณ์เด็กหากพร้อมในขณะนั้น หรือ หากไม่พร้อมจะทำการสัมภาษณ์เด็กที่โรงเรียนแทน

1.3.6 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เด็กที่ได้รับการคัดเลือกจากรายงานพฤติกรรมจากการสังเกตว่าเด็กมีเพื่อนในจินตนาการเป็นแบบใด โดยผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เด็กที่โรงเรียนหรือที่บ้านตามคำอนุญาตของผู้ปกครอง กรณีที่สัมภาษณ์ที่โรงเรียนผู้วิจัยต้องขออนุญาตจากทางโรงเรียนก่อน

1.3.7 ก่อนการสัมภาษณ์เด็กที่โรงเรียน ผู้วิจัยได้สร้างความคุ้นเคยกับเด็กโดยการเข้าร่วมกิจกรรมก่อนเข้าเรียนและในช่วงโมงอิสระ เป็นระยะเวลา 5 วัน

1.3.8 ในการสัมภาษณ์เด็ก ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เด็กเป็นรายบุคคล โดยไม่จำกัดเวลา นำเด็กเข้ารับการทดสอบทีละคน ในห้องที่ทางโรงเรียนจัดให้ หรือบริเวณที่มีความเงียบสงบและเป็นสัดส่วน

1.3.9 เมื่อสัมภาษณ์เสร็จสิ้นครบทุกข้อแล้ว ผู้วิจัยได้ขอบคุณเด็กที่ให้ความร่วมมือและพาเด็กกลับเข้าห้องเรียน

2. การหาความเที่ยงของเครื่องมือ การหาค่าความเที่ยงของแบบรายงานพฤติกรรมเด็กจากการสังเกตโดยผู้ปกครอง ทำโดยใช้วิธีการแบบทดสอบซ้ำ (Test – Retest Method) โดยนำแบบรายงานพฤติกรรมเด็กจากการสังเกตที่ผ่านการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ ไปให้ผู้ปกครองของเด็กในการศึกษานำร่อง (pilot study) จำนวน 10 คน กรอกข้อมูลอีกครั้ง โดยเว้นระยะห่างจากครั้งแรก (ในการศึกษานำร่อง) 2 สัปดาห์ แล้วนำข้อมูลที่ได้จากแบบรายงานพฤติกรรมเด็กทั้งสองครั้งมาคิดคะแนนดังนี้

การให้คะแนน แบบรายงานพฤติกรรมเด็กจากการสังเกตโดยผู้ปกครอง (เพื่อนำไปใช้ในการหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือในการศึกษานำร่อง)

ถ้าผู้ปกครอง ตอบ	ไม่มี	ให้	0 คะแนน
	มี	ความถี่ 1-2 ครั้ง/เดือน	ให้ 1 คะแนน
		3-4 ครั้ง/เดือน	ให้ 2 คะแนน
		ทุกวัน/เดือน	ให้ 3 คะแนน

นำคะแนนรวมแต่ละชุดของแบบรายงานพฤติกรรมทั้ง 10 ชุด ที่มีการทดสอบครั้งที่ 1 และ 2 มาหาค่าความสัมพันธ์ของการทดสอบครั้งที่ 1 และ 2 โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) พบว่า ในส่วนของแบบรายงานพฤติกรรมเด็กจากการสังเกตพฤติกรรมเด็กที่มีเพื่อนในจินตนาการแบบเพื่อนไม่มีตัวตน ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.80 และในส่วนของแบบรายงานพฤติกรรมเด็กจากการสังเกตพฤติกรรมเด็กที่มีเพื่อนในจินตนาการแบบสิ่งของที่ถูกสมมติให้เป็นบุคคล ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.91

วิธีดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ทำหนังสืออนุญาตขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากคณบดีคณะจิตวิทยาถึงผู้ปกครองเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงที่ได้จากการแนะนำจากเพื่อนหรือบุคคลที่คุ้นเคยกับผู้ปกครองของเด็กที่มีเพื่อนในจินตนาการแบบเพื่อนไม่มีตัวตน

2. ผู้วิจัยจะทำการแจกแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ข) และแบบรายงานพฤติกรรมเด็กจากการสังเกต (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ค) ให้กับผู้ปกครองของเด็ก แล้วนำข้อมูลที่ได้จากแบบรายงานพฤติกรรมเด็กจากการสังเกตมาคัดเลือกว่าควรจะจัดเด็กอยู่ในกลุ่มเด็กมีเพื่อนในจินตนาการแบบเพื่อนไม่มีตัวตนหรือสิ่งของที่ถูกสมมติให้เป็นบุคคล

3. ในกรณีที่ทำการสอบถามจากสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย ผู้วิจัยได้ทำหนังสืออนุญาตขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากคณบดีคณะจิตวิทยาถึงผู้อำนวยการโรงเรียนแต่ละโรงเรียน

4. ผู้วิจัยได้ทำการชี้แจงกับผู้ผู้อำนวยการโรงเรียนถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้วทำการแจกแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ข) และแบบรายงานพฤติกรรมเด็กจากการสังเกต (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ค) ให้กับผู้ปกครองของเด็กผ่านทางโรงเรียน แล้วนำข้อมูลที่ได้จากแบบรายงานพฤติกรรมเด็กจากการสังเกตมาคัดเลือกว่าผู้ปกครองคนใดตอบว่าเด็กมีพฤติกรรมที่แสดงว่าเด็กมีเพื่อนในจินตนาการแบบเพื่อนไม่มีตัวตนหรือสิ่งของที่ถูกสมมติให้เป็นบุคคล

5. เมื่อได้ทำการคัดเลือกเด็กจากแบบรายงานพฤติกรรมเด็กจากการสังเกตของผู้ปกครองเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาทั้งสองแบบแล้วผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ปกครองและเด็กต่อไป

6. ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขออนุญาตผู้ปกครองจากคณบดีคณะจิตวิทยาเพื่อทำการสัมภาษณ์ผู้ปกครองและเด็ก

6.1 ผู้วิจัยได้นัดหมายผู้ปกครองเด็ก ด้วยการโทรศัพท์ติดต่อก่อนในเบื้องต้นและแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยและสอบถามถึงความสะดวก ในการขอสัมภาษณ์ผู้ปกครองว่าจะให้สัมภาษณ์แบบพบตัวหรือไม่พบตัว พร้อมทั้งนัดวันเวลาและสถานที่ อีกทั้งขออนุญาตผู้ปกครองเพื่อทำการสัมภาษณ์เด็กโดยสอบถามว่าจะอนุญาตให้สัมภาษณ์ที่บ้านหรือที่โรงเรียน

6.2 ผู้วิจัยได้อธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัยและคำศัพท์ต่างๆในการวิจัยแล้วดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง โดยใช้คำถามสัมภาษณ์เด็กเพื่อดูว่าข้อมูลที่ได้สอดคล้องกับข้อมูลจากผู้ปกครองที่ตอบแบบรายงานพฤติกรรมหรือไม่ เลือกเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ปกครองตอบแบบรายงานพฤติกรรมว่ามีเพื่อนในจินตนาการและเด็กตอบคำสัมภาษณ์ว่ามีเพื่อนในจินตนาการเช่นกัน และดูว่าเด็กมีเพื่อนในจินตนาการแบบใด จากนั้นดำเนินการสัมภาษณ์ ในแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการสร้างเพื่อนในจินตนาการในส่วนของผู้ปกครองและเด็ก (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ง) โดยดำเนินการดังนี้

6.3 ผู้วิจัยเริ่มการสัมภาษณ์โดยแนะนำว่า “สวัสดีค่ะ เนื่องจากหลังจากที่คุณพ่อ/คุณแม่ได้กรอกแบบสังเกตพฤติกรรมการสร้างเพื่อนในจินตนาการของเด็กแล้ว พบว่าคุณพ่อ/คุณแม่ มีลักษณะของการสร้างเพื่อนในจินตนาการ ดิฉันจะขอสัมภาษณ์คุณพ่อ / คุณแม่ เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการสร้างเพื่อนในจินตนาการของน้อง..... (ชื่อเด็กที่มีเพื่อนในจินตนาการ)”

6.4 ดำเนินการสัมภาษณ์จนครบทุกข้อคำถาม พร้อมกับบันทึกเทปและเมื่อเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยจะขออนุญาตผู้ปกครองทำการสัมภาษณ์เด็กหากพร้อมในขณะนั้น หรือ หากไม่พร้อมจะทำการสัมภาษณ์เด็กที่โรงเรียนแทน

6.5 ดำเนินการสัมภาษณ์เด็กที่ได้รับการคัดเลือกแล้วว่ามีเพื่อนในจินตนาการเป็นแบบใด (จากความสอดคล้องของแบบรายงานพฤติกรรมของผู้ปกครองกับการสัมภาษณ์เด็ก) โดยผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์เด็กที่โรงเรียนหรือที่บ้านตามคำอนุญาตของผู้ปกครอง กรณีที่สัมภาษณ์ที่โรงเรียนผู้วิจัยต้องขออนุญาตจากทางโรงเรียนก่อน

6.6 ก่อนการสัมภาษณ์เด็กที่โรงเรียน ผู้วิจัยได้สร้างความคุ้นเคยกับเด็ก โดยการเข้าร่วมกิจกรรมก่อนเข้าเรียนและในช่วงโมงอิสระ เป็นระยะเวลา 5 วัน

6.7 ในการสัมภาษณ์เด็ก ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เด็กเป็นรายบุคคล โดยไม่จำกัดเวลา นำเด็กเข้ารับการทดสอบทีละคน ในห้องที่ทางโรงเรียนจัดให้ หรือบริเวณที่มีความเงียบสงบและเป็นสัดส่วน

6.8 ขั้นตอนการสัมภาษณ์เด็ก ดำเนินการดังนี้

6.8.1 ผู้วิจัยได้กล่าวทักทายเด็ก โดยแยกคำถามเป็น 2 คำถาม คือคำถามที่ถามเด็กที่มีเพื่อนในจินตนาการแบบเพื่อนไม่มีตัวตน โดยกล่าวว่า “สวัสดีค่ะ น้อง..... (ชื่อเด็กที่ทำการสัมภาษณ์) หนูมีเพื่อนที่ไม่มีตัวตนที่หนูสร้างขึ้น และหนูชอบเล่นกับเขาเป็นประจำ กินข้าวด้วยกัน นอนด้วยกัน และหนูได้คุยกับเขาด้วย บ้างไหมคะ ? ” และคำถามที่ถามเด็กที่มีเพื่อนในจินตนาการแบบสิ่งของที่ถูกรวมให้เป็นบุคคล โดยกล่าวว่า “สวัสดีค่ะ น้อง...(ชื่อเด็กที่ทำการสัมภาษณ์) หนูมีเพื่อนที่เป็นของเล่น ตุ๊กตาหรือสิ่งของที่หนูชอบเป็นพิเศษ ชอบเล่นด้วย กิน

ข้าวด้วยกัน นอนด้วยกัน และหนูพูดคุยกับเขาและเล่นกันเป็นประจำ บ้างไหมคะ ?

6.8.2 ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์การสร้างเพื่อนในจินตนาการ (รายละเอียดคำถามแสดงในภาคผนวก ง) จนครบทุกข้อคำถาม พร้อมกับบันทึกเทปหลังจากเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์แล้วนำเด็กกลับห้องเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองและข้อมูลทั่วไปของเด็ก มาทำการแจกแจงความถี่และคำนวณผลเป็นเปอร์เซ็นต์ (%)
2. นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบรายงานพฤติกรรมจากการสังเกตของผู้ปกครอง มาทำการวิเคราะห์ว่าเด็กมีเพื่อนในจินตนาการเป็นแบบใด ทำการแจกแจงความถี่และคำนวณเป็นเปอร์เซ็นต์ (%) โดยจำแนกตามประเภทของการมีเพื่อนในจินตนาการ
3. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองและเด็กมาสรุปผลโดยแยกเป็น สองกลุ่ม คือกลุ่มเด็กที่มีเพื่อนในจินตนาการแบบเพื่อนไม่มีตัวตน และกลุ่มเด็กที่มีเพื่อนในจินตนาการแบบสิ่งของที่ถูกสมมติให้เป็นบุคคล โดยแบ่งเป็นลักษณะของเพื่อนในจินตนาการ สรุปผลในด้านต่างๆมาทำการแจกแจงความถี่และคำนวณผลเป็นเปอร์เซ็นต์ (%) ดังนี้
 - 3.1 รูปแบบของเพื่อนในจินตนาการและตัวอย่างของเพื่อนในจินตนาการ
 - 3.2 บุคลิกลักษณะของเพื่อนในจินตนาการ
 - 3.3 การปรากฏตัวของเพื่อนในจินตนาการ
 - 3.4 ลักษณะของเพื่อนในจินตนาการ
 - 3.5 หน้าที่ของเพื่อนในจินตนาการ
 - 3.6 นิสัยของเพื่อนในจินตนาการที่เหมือนกับเด็ก
 - 3.7 ลักษณะความสัมพันธ์ของเด็กกับเพื่อนในจินตนาการ อารมณ์ของเด็กเมื่อมีการเล่นหรือพูดคุยกับเพื่อนในจินตนาการ
 - 3.8 ลักษณะของเพื่อนในจินตนาการตามความเข้าใจของพ่อแม่
 - 3.9 ความเข้าใจของพ่อแม่ถึงการปรากฏตัวของเพื่อนในจินตนาการ

การนำเสนอข้อมูล

1. แสดงตารางข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองของเด็กที่มีการสร้างเพื่อนในจินตนาการ โดยจำแนกตามประเภทของเพื่อนในจินตนาการ

2. แสดงตารางข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของเด็กที่มีการสร้างเพื่อนในจินตนาการ โดยจำแนกตามประเภทของเพื่อนในจินตนาการ

3. แสดงตารางข้อมูลลักษณะของเพื่อนในจินตนาการจำแนกตามเพศของเด็ก

4. แสดงตารางข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของเพื่อนในจินตนาการในแต่ละด้าน ได้แก่ บุคลิกลักษณะของเพื่อนในจินตนาการ การปรากฏตัวของเพื่อนในจินตนาการ ลักษณะของเพื่อนในจินตนาการ หน้าที่ของเพื่อนในจินตนาการ นิสัยของเพื่อนในจินตนาการที่เหมือนกับเด็ก. ลักษณะความสัมพันธ์ของเด็กกับเพื่อนในจินตนาการ อารมณ์ของเด็กเมื่อมีการเล่นหรือพูดคุยกับเพื่อนในจินตนาการ

5. แสดงตารางข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของเพื่อนในจินตนาการตามความเข้าใจของพ่อแม่ และความเข้าใจของพ่อแม่ถึงการปรากฏตัวของเพื่อนในจินตนาการ